

วิเคราะห์ตัวละครสำคัญในวรรณกรรมไซอิ๋ว ฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจ

An Analysis of the Main Characters
in the Cartoon Version of Saiyu by Kai BenLIAN LI^{1*} กาญจนา วิชญาปกรณ์² และชวนพิศ เทียมทัน³LIAN LI^{1*}, Kanchana Wichayapakon², and Chuanpit Thiamthan³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว ได้แก่ พระถังซำจั๋ง เหว่งเจีย ตือโป๊ยก่าย และซัวเจ๋งในวรรณกรรมไซอิ๋ว ฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจ ในด้านลักษณะ สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญ

ผลการศึกษาลักษณะของตัวละครสำคัญ พบว่า

1. พระถังซำจั๋งเป็นมนุษย์เพศชาย เป็นพระสงฆ์ ซึ่งแต่งกายตามแบบบรรพชิต ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของพระถังซำจั๋งคือ ยึดมั่นในศีล มีความมุ่งมั่น มีเมตตา หุเบา อ่อนแอ และซื่อสัตย์
2. เหว่งเจียเป็นลิงวิเศษ มีรูปร่างหน้าตาเหมือนลิงทั่วไป มีอิทธิฤทธิ์สามารถแปลงกายได้ ส่วนเครื่องแต่งกาย เหว่งเจียปรารถนาเป็นมนุษย์จึงสวมใส่เสื้อผ้าให้เหมือนมนุษย์ เมื่อมีอิทธิฤทธิ์แล้วจะแต่งกายด้วยรองเท้าใยบัว เสื้อเกราะทองคำ หมวกทองคำ ปีกหงส์ และมีกระบองวิเศษ เมื่อเป็นผู้ติดตามพระถังซำจั๋งแล้วจะนุ่งห่มผ้าด้วยหนังเสือ และมงคลศิวะ ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของเหว่งเจีย คือ กล้าหาญ เฉลียวฉลาด มีความมั่นใจในตนเอง ชุกชวน ใจร้อน และเกร
3. ตือโป๊ยก่ายเป็นปีศาจหมู มีรูปร่างหน้าตาเป็นครึ่งคนครึ่งหมู มีอาวุธเป็นคราดเหล็กแหลมคม ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตือโป๊ยก่าย คือ เจ้าชู้ ตะกละ เกียจคร้าน และอิจฉาริษยา
4. ซัวเจ๋งเป็นปีศาจน้ำ มีหน้าตาน่าเกลียด ผมยวตาแดง มีเครื่องแต่งกายเป็นสร้อยกะโหลกคนเก้ากะโหลก ซัวเจ๋งมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรม คือ กตัญญูและเข้าใจผู้อื่น

สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญ พบว่า

1. พระถังซำจั๋งนั้น ในส่วนของสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด ได้แก่ ในฐานะเป็นหลานมีบทบาทหน้าที่ดูแล ช่วยเหลือยา ในฐานะเป็นบุตรชายมีบทบาทหน้าที่กตัญญูต่อพ่อแม่ สำหรับสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิดของพระถังซำจั๋ง ได้แก่ ในฐานะเป็นพระสงฆ์มีบทบาทหน้าที่เผยแผ่ธรรมะ

¹ สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

³ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

*Corresponding author; email: starlian916@sina.cn

และเคร่งครัดในศีล ในฐานะเป็นผู้นำในการอัญเชิญพระไตรปิฎกมีบทบาทหน้าที่อบรมสั่งสอนผู้ติดตามปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น

2. เห่งเจียนั้นไม่ปรากฏสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด ส่วนสถานภาพและบทบาทหน้าที่ได้รับมาภายหลังการเกิด ได้แก่ ในฐานะเป็นหัวหน้าบรรดาฝูงลิงมีบทบาทหน้าที่ดูแลและปกป้องคุ้มครองบริวารฝูงลิง ในฐานะเป็นเซียนบนสวรรค์มีบทบาทหน้าที่ดูแลม้าและสวนท้อ ส่วนในฐานะเป็นผู้อัญเชิญพระไตรปิฎก มีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ 2 ประการ ได้แก่ เป็นลูกศิษย์พระถังซัมจั๋งมีบทบาทหน้าที่ปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋ง ดูแลพระถังซัมจั๋ง และเชื้อฟิงพระถังซัมจั๋ง เป็นหัวหน้าของลูกศิษย์มีบทบาทหน้าที่ดูแลและปกครองศิษย์น้อง

3. ตือโปียก่ายมีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด ได้แก่ ในฐานะเป็นลูก ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ต้องดูแลแม่ แต่ตือโปียก่ายไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่นั้น ตือโปียก่ายมีสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิด ได้แก่ ในฐานะเป็นผู้อัญเชิญพระไตรปิฎก มีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ 2 ประการ ได้แก่ เป็นลูกศิษย์พระถังซัมจั๋งมีบทบาทหน้าที่ปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋ง ดูแลพระถังซัมจั๋ง เป็นศิษย์น้องของเห่งเจียนมีบทบาทหน้าที่ช่วยเห่งเจียนและทำตามคำสั่งของเห่งเจียน

4. ชั่วเจ้งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่มีมาโดยกำเนิด ได้แก่ ในฐานะเป็นปีศาจน้ำ แต่ไม่ปรากฏบทบาทหน้าที่หลัก ชั่วเจ้งมีสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิด ได้แก่ ในฐานะเป็นผู้อัญเชิญพระไตรปิฎก มีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ 2 ประการ ได้แก่ เป็นลูกศิษย์พระถังซัมจั๋งมีบทบาทหน้าที่ปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋ง เป็นศิษย์น้องของเห่งเจียนมีบทบาทหน้าที่ช่วยเห่งเจียนและทำตามคำสั่งของเห่งเจียน

คำสำคัญ: ไซอู ตัวละครสำคัญ ลักษณะ สถานภาพ บทบาท

Abstract

This research is aimed at studying the characteristics, statuses and roles of four main characters: Phra TangSamJang, Heng Jia, Tue Poi Kai and Sua Jung in the cartoon version of SAIYU by KAI BEN.

The study of the main characters shows that

1. Phra TangSamJang is a human, male, who becomes a monk and dresses as a priest and always keeps his commandments. He is a kind, patient, weak and coward.

2. Heng Jia is a magic monkey, with ordinary appearance as a monkey. He can become the other images when using magic. As for the ornaments, Heng wants to be like a human so he dresses like a human. After he has magic, he wears a pair of shoes made of lotus root, a golden armor, a golden crown, and a pair of velvet wings. Besides, he owns a golden cudgel. After becoming the follower of Phra Tang, he wears fur made of tiger skin and a golden hoop. He is brave, naughty, clever, impatient, roguish and confident.

3. Tue Poi Kai is a pig monster with a pig head but human's body. His weapon is a sharp rake. He's lewd, greedy, lazy, and jealous.

4. Sua Jung used to live under the water, and he is an ugly monster with long hair and red eyes. He has a necklace with nine skulls. Sua is grateful and understanding.

Study on the statuses and roles of the main characters shows that

1. Phra Tang has original status and role when he was born, such as being a grandson who should help and take care of his grandmother, and a son who should be grateful to his parents. And the status and role after he was born, for example, as a monk, he is to spread religion and keeps monk's principle; as a leader seeking for scriptures, he is to educate his followers to be better.

2. Heng's original status and role were not like that when he was born, but he has status and role after he was born. As the leader of monkeys, he takes care and protects other monkeys. His job in heaven is to take care of the horses and pitch garden. As a Buddhist looking for scriptures, Heng has two statuses, such as being a disciple of Phra Tang who protects, helps, takes care and listens to Phra Tang; and being the leader of the disciples who takes care and protects the disciples.

3. Tue has original status and role when he was born. As a child, he takes care of his mother, but he does not abide by the rule of his status and role. After being a Buddhist, Tue has two duties. One is being the disciple of Phra Tang who protects and takes care of Phra Tang; the second is being the disciple of Heng helping and listening to Heng.

4. The original status and role of Sua when he was born: he is a water monster who does not follow his role and duty. The status and role of Sua after he was born: when being a Buddhist, Sua has two duties. As the disciple of Phra Tang whom he protects and takes care of; as the disciple of Heng whom he helps and listens to. Of the four main characters, only Phra Tang can comply with all of his duties. Heng Jia, Tue Poi Kai and Sua Jung comply with some of the duties.

The characters, statuses and roles of four main characters in the cartoon version of SAIYU by KAI BEN are not only to entertain readers but also to give them some ideas that can be used in life.

Keywords: SAIYU, main characters, characteristic, status, role

บทนำ

วรรณกรรมเป็นงานเขียนที่แต่งขึ้น ที่เป็นผลงานอันเกิดจากการคิดและจินตนาการแล้วเรียบเรียงนำมาบอกเล่า บันทึก ขับร้องหรือสื่อออกมาด้วยกลวิธีต่างๆ วรรณกรรมทั้งที่จดจารึกเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวรรณกรรมที่ถ่ายทอดกันมาด้วยปากต่อปากเรียกว่าวรรณกรรมมุขปาฐะนั้น จัดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติ ที่เป็นเสมือนกระจกสะท้อนภาพชีวิตความเป็นอยู่และขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของผู้คนในสังคม อันเป็นบริบทของวรรณกรรมนั้น (สายทิพย์ นุกุลกิจ, 2534: 12) เนื้อหาของวรรณกรรมที่ปรากฏในแต่ละยุค แต่ละสมัย มีความหลากหลายมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้นๆ อย่างแนบแน่น เนื้อหาสาระที่ปรากฏในวรรณกรรมจึงเป็นแก่นของความคิดที่ได้รับการสืบทอดจากสังคมที่ผู้ประพันธ์ได้พบเจอในชีวิตประจำวัน

ไซอิ๋วเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่า ได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสี่สุดยอดวรรณกรรมจีนร่วมกับสามก๊ก ซ้องกั๋งและความฝันในหอแดง (กาย เบ็ญจ, 2549: 398) ไซอิ๋วแต่งขึ้นประมาณปี ค.ศ. 1590 ช่วงราชวงศ์หมิง ประพันธ์โดยอุเจิ้งเอน ต้นฉบับไซอิ๋วแต่งขึ้นด้วยภาษาจีนโบราณ ไซอิ๋ว เป็นเรื่องที่กล่าวถึงพระถังซำจั๋งและศิษย์ 3 คน คือ หังเจีย (ลิง) ตืออู๋ยกาย (หมู) และซัวเจ๋ง (ปิศาจน้ำ) มีการกิจต้องเดินทางไปอัญเชิญพระไตรปิฎกจากพระพุทธเจ้าที่ชมพูทวีป เพื่อนำธรรมะมาเผยแผร่ให้ผู้คนพ้นจากความทุกข์ ระหว่างทางต้องผ่านเคราะห์กรรมอุปสรรคตลอดทาง ต้องเจอกับปิศาจมากมาย ลูกศิษย์ของพระถังซำจั๋งล้วนมีบุคลิกแตกต่างกันออกไป หังเจียเป็นลิงที่ฉลาดแต่ซี้ไม่โหด หูตืออู๋ยกายมีความโลภและมักมากในกามและตะกละ ส่วนซัวเจ๋งจิตใจดีแต่ไม่ค่อยฉลาด มีพระโพธิสัตว์กวนอิมเป็นผู้มีเมตตาคอยชี้แนะช่วยเหลือ ต้นฉบับไซอิ๋วที่เป็นงานเขียนของอุเจิ้งเอนได้รับการตีพิมพ์จากสำนักพิมพ์ต่างๆ อยู่เสมอ มีเคยขาดตลาด นอกจากนั้น ยังมีผลงานในรูปแบบหนังสือการ์ตูนที่สรุปย่อ เนื้อเรื่องและมีภาพประกอบเพื่อให้สามารถอ่านเข้าใจง่าย มีการนำเอาไปทำเป็นละครโทรทัศน์และภาพยนตร์อยู่บ่อยครั้ง ทั้งที่สร้างขึ้นโดยอาศัยบทประพันธ์ดั้งเดิมเป็นแกนหลัก หรือดัดแปลงพลิกแพลงเนื้อเรื่องให้มีลักษณะแตกต่างออกไป ในยุคปัจจุบัน ยังนำเนื้อหาไปผลิตเป็นเกมออนไลน์ ถือเป็นอีกมิติหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า ไซอิ๋วเป็นที่ชื่นชอบของคนในสังคมจีน ไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปเพียงใดก็ตาม

ต้นฉบับวรรณกรรมไซอิ๋วได้รับการแปลเป็นภาษาไทยในสมัยรัชกาลที่ 6 (ส.พลายน้อย, 2547: 145) ในเวลาต่อมา ไซอิ๋วยังแพร่หลายในรูปแบบอื่น ๆ เช่น หนังสือการ์ตูน หนังสือภาพที่มีผู้ผลิตจำหน่ายออกมาเรื่อยๆ ไซอิ๋วได้รับการแปลถ่ายทอดเป็นภาษาไทยและเป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่คนไทยเสมอมา โดยที่ไม่นึกแปลได้แปลหรือดัดเปลี่ยนจากฉบับภาษาจีน เพื่อเหมาะสมกับความต้องการของผู้อ่านคนไทยแต่ละวัย ซึ่งในเนื้อเรื่องของไซอิ๋ว ตัวละครนั้นมีความน่าสนใจมากดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น โดยผู้วิจัยสนใจในไซอิ๋วฉบับการ์ตูน เพราะการ์ตูนเป็นศิลปะของการเล่าเรื่องอย่างหนึ่งที่ใช้ภาษาได้อ่านน่าสนใจ ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องราวตามความคิดของผู้เขียนการ์ตูน มีเรื่องของจินตนาการ ความรู้สึก อารมณ์ และความคิดของบุคคล

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาไซอิ๋วฉบับการ์ตูนที่คนไทยเป็นผู้แต่ง และต้องการศึกษาวิเคราะห์ตัวละครในมุมมองของนักเขียนคนไทย โดยจะศึกษาวรรณกรรม ไซอิ๋ว ฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจในด้านลักษณะ ด้านสถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญ กาย เบ็ญจเป็นนักเขียนการ์ตูนไทยที่มีผลงานมากมาย ผลงานของกาย เบ็ญจไม่มีเพียงการ์ตูนที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมจีนเรื่อง ไซอิ๋ว แต่ยังมีการ์ตูนที่ดัดแปลงจากวรรณกรรม

ไทยเรื่อง สังข์ทอง ศรีธนญชัยและรามเกียรติ์ รวมทั้งการตบแต่งจากนิทานต่างๆ ของอาเซียน เช่น นิทานลาว ภูท้าว ภูนาง นิทานไทย ปลาบู่ทอง นิทานบรูไน ภูเขาทองคำกับเมลิ็ดขาว นิทานเมียนมาร์ หนูนั่งสื นิทานฟิลิปปินส์ แมลงปอกับลิง นิทานเวียดนาม จอมกะล่อน นิทานมาเลเซีย กระเจงน้อยกับจระเข้ นิทานสิงคโปร์ จอมพลังบาดัง นิทานกัมพูชา กลืนอาหาร ฯลฯ

จากความหลากหลายของผลงาน จะเห็นได้ว่าผลงานฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้ได้รับความชื่นชมและเป็นที่ยอมรับของหมู่คนที่นิยมอ่านหนังสือการ์ตูน ไซอิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้ นับเป็นผลงานประเภทการ์ตูนที่ได้รับความนิยมเรื่องหนึ่ง ประกอบกับเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นของความสำคัญเรื่องไซอิ๋วและความน่าสนใจของงานเขียนประเภทการ์ตูน ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์ตัวละครสำคัญในวรรณกรรมไซอิ๋ว ฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้ โดยจะศึกษาในด้านลักษณะ สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญตามที่ปรากฏในเรื่อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครสำคัญในไซอิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้
2. เพื่อวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญในไซอิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์ไซอิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้ ปี 2549 ของสำนักพิมพ์ ไอคิวดี จำนวน 1 เล่ม โดยเลือกศึกษาตัวละครสำคัญในไซอิ๋วฉบับการ์ตูน 4 ตัว คือ คณเฑาะพาทองแสวงหาบุญ ณ ชมพูทวีป ดังนี้ 1) พระถังซัมจั๋ง 2) หังเจีย 3) ตือโป๊ยก่าย 4) ชัวเจ๋ง

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับไซอิ๋วทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของตัวละคร 3) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและบทบาทของตัวละคร

2. ขอบเขตด้านเกณฑ์ในการวิเคราะห์

- 1) ลักษณะของตัวละครสำคัญในไซอิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้
 - 1.1) รูปลักษณ์
 - 1.2) ลักษณะนิสัยและพฤติกรรม
- 2) สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญในไซอิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้
 - 2.1) สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญที่มีมาโดยกำเนิด
 - 2.2) สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญที่ได้รับมาภายหลังการเกิด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิเคราะห์ตัวละครสำคัญในวรรณกรรมไซอิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ลักษณะของตัวละคร สถานภาพและบทบาทของตัวละคร โดยศึกษาจากเอกสารต่างๆ ดังนี้

1. ลักษณะของตัวละคร

1.1 ตัวละคร

จากการศึกษาลักษณะของตัวละครพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของตัวละคร ดังนี้

ตัวละคร (Character) คือ บุคคลที่ผู้แต่งสมมุติขึ้นเพื่อให้กระทำพฤติกรรมในเรื่องมีบทบาทในเรื่อง เป็นผู้ทำให้เรื่องดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง ซึ่งมีได้หมายถึงมนุษย์เท่านั้น อาจรวมถึงสัตว์ พืช และ สิ่งของที่มีความคิดและการกระทำอย่างมนุษย์ (สายทิพย์ นุกุลกิจ, 2534: 121-122)

นอกจากนี้ กุหลาบ มัลลิกะมาส (2529: 111-114) ยังได้ให้ความหมายของตัวละครว่า ตัวละคร คือ ผู้มีบทบาทหน้าที่ในเรื่อง ตัวละครในเรื่องจะต้องเหมือนมนุษย์ แต่จะต้องไม่ใช่มนุษย์จริงคนใดคนหนึ่ง มิฉะนั้นจะกลายเป็นบุคคลจริงในจดหมายเหตุในชีวิตประวัติ หรือในประวัติศาสตร์พงศาวดารไป และการทำให้ตัวละครมีลักษณะที่สมบูรณ์จะต้องสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครให้มีความหลากหลาย มีความสมจริง มีความคิด และความต้องการอย่างมนุษย์จริง เช่น ต้องการความรัก ต้องการเพื่อนที่เข้าใจ เป็นต้น

ตัวละครเป็นส่วนย่อยสำคัญที่ดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามเนื้อเรื่องไปจนตลอดเรื่อง นอกจากตัวละครแล้ว องค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ โครงเรื่อง เนื้อเรื่อง ฉาก บทสนทนา แก่นเรื่อง ความขัดแย้ง และองค์ประกอบทั้งหมด ดังกล่าวนี้นี้ ตัวละครเป็นศูนย์กลางทำให้องค์ประกอบทั้งหมดนั้นดำเนินประสานสัมพันธ์เกิดเป็นเรื่องขึ้น ตัวละคร จึงมีความสำคัญที่จะขาดเสียมิได้ เพราะถ้าปราศจากตัวละคร เรื่องก็ดำเนินไปไม่ได้ (สุนันทา โสรจจ, 2526: 6)

1.2 บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นพฤติกรรมของมนุษย์ เพราะทุกคนมีลักษณะเฉพาะที่ปรากฏให้เห็น และรู้สึกได้ในภาวะที่แตกต่างกัน เช่น มีลักษณะทางกาย ได้แก่ การจำ การลืม การคิด เป็นต้น ซึ่งอัจฉรา สุขารมณ์ (2524: 90-120) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่าลักษณะส่วนรวมของบุคคล โดยเฉพาะลักษณะ ที่ว่านี้รวมลักษณะเฉพาะของคนๆ นั้น เช่น รูปร่างหน้าตา ท่าทาง การแต่งกาย คำพูด ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ทักษะต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อการปรับตัวของบุคคล ซึ่งในการศึกษาความรู้ด้านบุคลิกภาพนั้น บุคลิกภาพ ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ ดังนี้ 1) ลักษณะทางกาย หมายถึง ขนาตรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ อันเป็นลักษณะ ประจำตัวบุคคล 2) ลักษณะทางใจ หมายถึง ทศนคติต่อสิ่งต่างๆ เช่น การตัดสินใจ อุปนิสัย ความจำ ความคิด เป็นต้น 3) ลักษณะทางสังคม หมายถึง ท่าที การปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม 4) ลักษณะทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมความรู้สึกและการกระทำต่างๆ ของบุคคล

วรารมณ์ ตระกูลสุขยต์ (2544: 40-41) อธิบายความหมายของคำว่า บุคลิกภาพว่า พฤติกรรมการ แสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทั้งในสิ่งที่มองเห็นได้ เช่น ลักษณะของพฤติกรรมและสิ่งที่มองไม่เห็น เช่น ความคิด ค่านิยม ซึ่งจะทำให้คนอื่นสามารถจะเข้าใจและแยกได้ว่าบุคคลนั้นแตกต่างจากคนอื่นทั่วไปได้ บุคลิกภาพจึงแยกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) บุคลิกภาพภายนอก ซึ่งเป็นสิ่งที่มองเห็นได้และเป็นสิ่งที่มิพึงจาย ภายในอื่นๆ ประกอบ ทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมการแสดงออก ได้แก่ ค่านิยม เจตคติ แรงจูงใจ สติปัญญา และ ความสามารถ เป็นต้น บุคลิกภาพภายนอก เช่น รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย การแสดงออก ลีลาท่าทาง การ พูดจา 2) บุคลิกภาพภายใน เป็นลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น ความคิด จิตใจ ความรู้สึก

สติปัญญา ความถนัด ปฏิภาณไหวพริบอารมณ์ขัน เป็นต้น ซึ่งบุคลิกลักษณะภายนอกนั้น แสดงถึงความรู้สึกภายในของบุคคลสังเกตเห็นได้ยากและต้องใช้เวลาอันมากกว่าการมองบุคลิกลักษณะภายนอก

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์ (2532: 140-142) กล่าวว่า บุคลิกลักษณะ หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมของบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว อันประกอบด้วยลักษณะภายนอกและลักษณะเฉพาะภายในของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น

1) ลักษณะภายนอก คือ ลักษณะที่บุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ ได้แก่

1.1) ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ได้แก่ ขนาดรูปร่าง ความสูงต่ำ ดำขาว ความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย ลักษณะเค้าโครงหน้า สีหน้าแววตา ความน่าเกรงขามหรือความเฉลียวฉลาดของแต่ละบุคคล 1.2) ลักษณะการแสดงออก ได้แก่ กิริยาท่าทาง การวางตัว ความคล่องแคล่วและความชำนาญของการเคลื่อนไหว

2) ลักษณะภายใน คือลักษณะที่ซ่อนอยู่ในบุคคลอื่น ไม่สามารถสังเกตเห็น นอกเสียจากบุคคลที่เป็นเจ้าของพฤติกรรมจะปรับเปลี่ยนออกสู่การแสดงออกภายนอก ได้แก่

2.1) เชาวน์ปัญญาและความสามารถเฉพาะ ได้แก่ ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดพิจารณาถึงบุคคล การตัดสินใจต่อการแก้ปัญหาต่างๆ และความสามารถพิเศษซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากบุคคลอื่น 2.2) ทักษะ ได้แก่ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ในลักษณะของการประเมินค่าว่า ดี-เลว มีค่า-ไร้ค่า สวย-ซี้เหล่ เป็นต้น 2.3) แรงจูงใจ ได้แก่ สภาวะความหวั่นไหวภายในร่างกายที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา ซึ่งอาจจะเป็นในระดับจิตสำนึก และจิตใต้สำนึก 2.4) ประสบการณ์เรียนรู้ในอดีต ทั้งประสบการณ์ทั่วไปและประสบการณ์เฉพาะ 2.5) ค่านิยมและความสนใจ 2.6) อารมณ์ 2.7) อุปนิสัย

จากความหมายที่เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะที่กล่าวมา สรุปได้ว่า บุคลิกลักษณะคือตัวบุคคลโดยส่วนรวมทั้งรูปลักษณ์ ซึ่งสังเกตได้ง่าย อันได้แก่รูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทาง น้ำเสียง คำพูด ความสามารถทางสมอง ทักษะการทำการกิจกรรมต่างๆ และลักษณะทางใจ ซึ่งสังเกตได้ค่อนข้างยาก ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความสนใจและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.3 พฤติกรรม

พฤติกรรมเป็นการกระทำ หรือกิจกรรมทางกาย วาจาใจ ที่มนุษย์แสดงออกมาและสามารถสังเกตได้ สุชาติ สุธรรมรักษ์ (2531: 7-9) ได้แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) พฤติกรรมภายนอก เป็นพฤติกรรมที่เมื่อกระทำแล้วผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การพูด การร้องไห้ การรับประทานอาหาร การถอนหายใจ เป็นต้น มักเป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำมักจะกระทำไปด้วยความรู้สึกตัว กระทำไปโดยเจตนา โดยมีความต้องการของผู้กระทำพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม 2) พฤติกรรมภายใน เป็นพฤติกรรมภายในใจของมนุษย์ที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วบุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงจะรู้เฉพาะเจ้าตัวเท่านั้น คนอื่นจะล่วงรู้ไม่ได้ พฤติกรรมภายในได้แก่ การรับรู้ ความรู้สึก การคิด การจำ และการตัดสินใจ เป็นต้น ซึ่งในการศึกษาพฤติกรรมนั้นจะเห็นว่า พฤติกรรมภายในเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอกนั่นเอง

จากเอกสารที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พฤติกรรม คือ กิริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ต่างๆ อาการแสดงออกต่างๆ เหล่านั้น อาจเป็นการเคลื่อนไหวที่สังเกตได้หรือวัดได้ เช่น การเดิน การพูด การเขียน การคิด การเต้นของหัวใจ เป็นต้น ส่วนสิ่งเร้าที่มากระทบแล้วก่อให้เกิดพฤติกรรมก็อาจจะเป็นสิ่งเร้าภายในและสิ่งเร้าภายนอก

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะตัวละครนี้ ผู้วิจัยได้นำมาปรับเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ตัวละครสำคัญในวรรณกรรมไขอ้วนบับการตูนของกาย เบญจ์ โดยจะศึกษาลักษณะของตัวละครสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) รูปลักษณ์
- 2) ลักษณะนิสัยและพฤติกรรม
2. สถานภาพและบทบาทของตัวละคร

มีผู้ให้นิยามไว้หลายท่าน ดังนี้

ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง และคณะ (2544) ให้ความหมายของสถานภาพว่า หมายถึง สิทธิและหน้าที่ทั้งหมดที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น สังคมส่วนรวม และมักจะมีความหมายเป็นการเปรียบเทียบความสูงต่ำในสังคม

พัทยา สายหู (2524: 47-48) กล่าวว่า สถานภาพคือฐานะตำแหน่งที่บุคคลได้จากการปฏิบัติตามบทนั้น เมื่อเทียบกับฐานะตำแหน่งของผู้อื่นตามบทอื่น

สุพัตรา สุภาพ (2532: 26) ให้ความเห็นว่า สถานภาพเป็นตำแหน่งที่ได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม เป็นสิทธิและหน้าที่ทั้งหมด ที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น และสังคมส่วนรวม สถานภาพจะกำหนดว่า บุคคลนั้นมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่น

ส่วนความหมายของคำว่า “บทบาท” นั้น สุพัตรา สุภาพ (2532: 30) ให้ความหมายว่า การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาทคือ ต้องเลี้ยงลูก เป็นครู บทบาทคือ สั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดี เป็นคนไข้ บทบาทคือ ปฏิบัติตามหมอสั่ง

พระมหาสนอง ปังใจปการี (2553: 78-79) ได้อ้างถึงคำกล่าวของขบวน พลตรี ว่าบทบาท คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท เป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ และได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทบาทไว้ว่า ทำให้สมาชิกในสังคมสามารถปฏิบัติต่อกันอย่างถูกต้อง ทำให้แต่ละบุคคลรู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ ทำให้สังคมมีความเป็นระบบ เพราะสมาชิกใหม่ในสังคมปฏิบัติตามหน้าที่ของตน ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ การงานกัน ทำให้สังคมแบ่งหน้าที่ระหว่างสมาชิก ทำงานตามความถนัดและความสามารถ

จากความหมายของคำว่า สถานภาพและบทบาทดังกล่าว สรุปได้ว่า สถานภาพ คือ สิ่งที่บุคคลถูกกำหนดขึ้นตามสังคม เพื่อบอกหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติ ส่วนคำว่า บทบาท หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสังคม ผู้วิจัยจะนำแนวคิด บุคลิกภาพและบทบาทหน้าที่ของบุคคลมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ตัวละครเอกในวรรณกรรมไขอ้วนบับการตูนของกาย เบญจ์

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ตัวละครสำคัญในวรรณกรรมไซอิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจ โดยจะศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญที่มีมาโดยกำเนิด
- 2) สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญที่ได้รับมาภายหลังการเกิด

ผลการวิจัย

1. ลักษณะของตัวละครสำคัญ โดยวิเคราะห์ลักษณะของตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว ได้แก่ พระถังซัมจั๋ง เหน่งเจีย ตือโป๊ยก่ายและซัวเจ๋งในด้านรูปลักษณ์ ด้านลักษณะนิสัยและพฤติกรรม มีผลดังนี้

1) พระถังซัมจั๋ง

ด้านรูปลักษณ์ พบว่า พระถังซัมจั๋งเป็นเพศชาย เมื่อเติบโตขึ้นบวชเป็นพระสงฆ์แล้ว พระถังซัมจั๋งมีรูปลักษณ์ตามแบบบรรพชิต คือต้องโกนผม พระถังซัมจั๋งมีเครื่องแต่งกายเป็นผ้ากาสาพัสตร์และไม่ทำในการเดินทางไปอยู่เชิญพระไตรปิฎก

ด้านลักษณะนิสัยและพฤติกรรม พบว่า พระถังซัมจั๋งมีลักษณะนิสัยปรากฏอยู่ 5 ประการ ประการที่ 1 ยึดมั่นในศีล พระถังซัมจั๋งเป็นพระที่ยึดมั่นในศีลและปฏิบัติตัวดี เช่น ถึงแม้ว่ามีนางปิศาจหรือพระราชาหญิงมายั่วให้แต่งงาน พระถังซัมจั๋งก็ไม่เคยเปลี่ยนใจ ประการที่ 2 มีความมุ่งมั่น พระถังซัมจั๋งมีความมุ่งมั่นในการอัญเชิญพระไตรปิฎก ประการที่ 3 มีเมตตา พระถังซัมจั๋งมีน้ำใจดี มักจะช่วยเหลือผู้อื่นตลอด ประการที่ 4 หูเบา พระถังซัมจั๋งเชื่อคนง่าย แยกคนหรือปิศาจไม่ออก ประการที่ 5 อ่อนแอและขี้ขลาด พระถังซัมจั๋งไม่สามารถปกป้องตนเองได้

2) เหน่งเจีย

ด้านรูปลักษณ์ พบว่า เหน่งเจียเป็นลิงวิเศษที่เกิดจากธรรมชาติ จึงมีรูปร่างหน้าตาตามกำเนิดเป็นลิง เมื่อได้ศึกษาวิชาธรรมมีอิทธิฤทธิ์แล้ว สามารถแปลงกายได้ 72 อย่าง จึงมีรูปร่างหน้าตาตามสิ่งของที่ต้องการแปลง สำหรับเครื่องแต่งกาย เมื่อเหน่งเจียรู้ว่าตนเองแตกต่างกับมนุษย์แล้ว จึงสวมใส่เสื้อผ้าให้เหมือนมนุษย์ ภายหลังที่มีอิทธิฤทธิ์แล้ว จึงแต่งกายด้วยรองเท้ายาว เสื้อเกราะทองคำและหมวกทองคำ ปีกหงส์ และมีกระบองวิเศษเป็นอาวุธคู่กาย เมื่อเป็นผู้ติดตามพระถังซัมจั๋งแล้ว จะมีเสื้อและกางเกงที่ทำมาจากหนังเสือ และมงคลศิวะ

ด้านลักษณะนิสัยและพฤติกรรม พบว่า เหน่งเจียมีลักษณะนิสัยปรากฏอยู่ 6 ประการ ประการที่ 1 กล้าหาญ เหน่งเจียกล้าทำสิ่งที่ผู้อื่นไม่กล้าทำ ประการที่ 2 เฉลียวฉลาด เข้าใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรวดเร็ว ประการที่ 3 มีความมั่นใจในตนเอง เหน่งเจียเป็นผู้ที่มีความสามารถสูง จึงไม่ค่อยฟังและทำตามใคร ชอบทำตามใจตัวเอง ประการที่ 4 ซุกซน แสดงอาการออกเหมือนลิงทั่วไป ประการที่ 5 ใจร้อน และประการที่ 6 เกเร เช่น เหน่งเจียได้สร้างปัญหาที่แดนนรก เมืองบาดาล ไม่ทำตามกฎระเบียบวินัยของสวรรค์

3) ตือโปียก่าย

ด้านรูปลักษณ์ พบว่า ตือโปียก่ายมีรูปร่างหน้าตาเป็นครึ่งคนครึ่งหมู มีอาวุธเป็นคราดเหล็กแหลมคม

ด้านลักษณะนิสัยและพฤติกรรม พบว่า ตือโปียก่ายมีลักษณะนิสัยปรากฏอยู่ 4 ประการ ประการที่ 1 เจ้าชู้ หลงใหลผู้หญิง ประการที่ 2 ตะกละ ชอบกิน ประการที่ 3 เกียจคร้าน ชอบนอน และประการที่ 4 อิจฉาริษยา เช่น อิจฉาเหง้าเจียที่เก่งและกล้าหาญกว่าตน

4) ชัวเจ๋ง

ด้านรูปลักษณ์ พบว่าชัวเจ๋งมีร่างเป็นปีศาจ หน้าตาน่าเกลียด ผอมยาว ตาแดง มีเครื่องแต่งกายเป็นสร้อยที่ทำด้วยกะโหลกคนแก่กะโหลก

ด้านลักษณะนิสัยและพฤติกรรม พบว่า ชัวเจ๋งมีลักษณะนิสัยปรากฏอยู่ 2 ประการ ประการที่ 1 กตัญญู เช่น ชัวเจ๋งมีความกตัญญูต่อพระถังซัมจั๋ง ช่วยพระถังซัมจั๋งเมื่อตกอยู่ในอันตราย ประการที่ 2 เข้าใจคนอื่น เช่น เข้าใจเหง้าเจีย เมื่อเหง้าเจียน้อยใจพระอาจารย์ เขาจะไปปลอบใจเหง้าเจีย ซึ่งสามารถเห็นได้ว่า ชัวเจ๋งเป็นจุดกลางที่คอยปรับความขัดแย้งของคณะเดินทางด้วยกัน

จากผลการศึกษาลักษณะของตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว พบว่า ตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว มีรูปร่างหน้าตาไม่เหมือนกัน มีตัวละครเพียงตัวเดียวเป็นมนุษย์ ส่วนอีก 3 ตัวเป็นอมมนุษย์ ได้แก่ ลิงวิเศษ ปีศาจหมูและปีศาจน้ำ ส่วนลักษณะนิสัยและพฤติกรรมนั้น มีตัวละครสำคัญ 2 ตัว คือ พระถังซัมจั๋งและเหง้าเจียมีลักษณะนิสัยทั้งด้านบวกและด้านลบ และมีตัวละครสำคัญตัวเดียว คือตือโปียก่ายมีลักษณะนิสัยในด้านลบ ส่วนอีก 1 ตัว คือ ชัวเจ๋งมีลักษณะนิสัยน้อยกว่าตัวละคร อื่นๆ แต่ล้วนเป็นลักษณะนิสัยด้านบวก

2. สถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญ โดยแยกวิเคราะห์ออกเป็นสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด และสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิด มีผลดังนี้

1) พระถังซัมจั๋ง

ด้านสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด พบว่า พระถังซัมจั๋งมีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิดปรากฏอยู่ 2 ประการ ประการที่ 1 พระถังซัมจั๋งในฐานะเป็นหลาน ได้ทำบทบาทหน้าที่ของหลานที่ดีโดยดูแลช่วยเหลือย่า และประการที่ 2 ในฐานะเป็นบุตรชาย ได้ทำบทบาทหน้าที่ของบุตรชายที่ดีกล่าวคือกตัญญูต่อพ่อแม่ ทำให้ครอบครัวมีความสุขอีกครั้ง

ด้านสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิด พบว่า พระถังซัมจั๋งมีสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิดปรากฏอยู่ 2 ประการ ประการที่ 1 ในฐานะเป็นพระสงฆ์ ได้ทำบทบาทหน้าที่ของพระสงฆ์ที่ดีโดยเผยแผ่ธรรมะและเคร่งครัดในศีล ประการที่ 2 ในฐานะเป็นผู้นำในการอัญเชิญพระไตรปิฎก ได้ทำบทบาทหน้าที่เป็นผู้นำคณะเดินทางที่ดีโดยอบรมสั่งสอนให้ผู้ติดตามปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น

2) เหง้าเจีย

ไม่พบเหง้าเจียมีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด

ด้านสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิดปรากฏอยู่ 3 ประการ ประการที่ 1 เหง้าเจียในฐานะเป็นหัวหน้าบรรดาฝูงลิง ได้ทำบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าที่ดีโดยดูแลบริวารฝูงลิงอย่างมีความสุขและ

ปกป้องบริวารฝูงลิงไม่ให้ปีศาจตนอื่นมาทำร้าย ประการที่ 2 ในฐานะเป็นเซียนบนสวรรค์ ไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ เช่น เป็นผู้ดูแลม้า ไม่เพียงแค่นี้ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และยังไปทำลายข้าวของด้วย เมื่อเป็นผู้ดูแลสวนท้อกลับขโมยท้อกิน ประการที่ 3 ในฐานะเป็นผู้อุปัชฌาย์พระไตรปิฎก แห่งเจียมี 2 สถานภาพ คือ สถานภาพที่ 1 เป็นลูกศิษย์พระถังซัมจั๋ง มีบทบาทหน้าที่ 3 อย่าง ดังนี้ ปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋ง ดูแลพระถังซัมจั๋ง และเชื่อฟังพระถังซัมจั๋ง แห่งเจียได้ทำบทบาทหน้าที่ของลูกศิษย์ที่ดีโดยดูแลและปกป้องพระถังซัมจั๋ง แต่ไม่ค่อยเชื่อฟังพระถังซัมจั๋ง สถานภาพที่ 2 แห่งเจียเป็นหัวหน้าของลูกศิษย์ มีบทบาทหน้าที่ 2 อย่าง คือ ดูแลและปกครองศิษย์น้อง ซึ่งแห่งเจียได้ทำบทบาทหน้าที่นี้ได้อย่างดีมา

3) ตือโป๊ยก่าย

ด้านสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด พบว่า ตือโป๊ยก่ายมีสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิดปรากฏอยู่ 1 ประการ คือ ในฐานะเป็นลูก ทำหน้าที่ไม่ดีเพราะจับแม่และพี่น้องกินไปหมด

ด้านสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิด พบว่า ตือโป๊ยก่ายมีสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิดปรากฏอยู่ 1 ประการ ในฐานะเป็นผู้อุปัชฌาย์พระไตรปิฎก ตือโป๊ยก่ายมี 2 สถานภาพ คือ สถานภาพที่ 1 เป็นลูกศิษย์พระถังซัมจั๋ง มีบทบาทหน้าที่ 2 อย่าง ดังนี้ ปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋ง ดูแลพระถังซัมจั๋ง ตือโป๊ยก่ายได้ทำบทบาทหน้าที่เป็นลูกศิษย์ที่ดีโดยปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋ง สำหรับการดูแลพระถังซัมจั๋งบางครั้งก็ดูแลดีแต่บางครั้งก็ไม่ดีเพราะขี้เกียจ สถานภาพที่ 2 เป็นศิษย์น้องของแห่งเจียมีบทบาทหน้าที่ 2 อย่าง คือ ช่วยแห่งเจียและทำตามคำสั่งของแห่งเจีย ตือโป๊ยก่ายได้ทำบทบาทหน้าที่ของศิษย์น้องที่ดีโดยเป็นผู้ช่วยแห่งเจียต่อสู้กับปีศาจ แต่บางครั้งไม่ค่อยทำตามคำสั่งของแห่งเจียเพราะขี้เกียจและอิจฉาแห่งเจีย

4) ชั่วเจ๋ง

ด้านสถานภาพและบทบาทที่มีมาโดยกำเนิด พบว่า ชั่วเจ๋งมีสถานภาพที่มีมาโดยกำเนิดปรากฏอยู่ 1 ประการ คือ เป็นปีศาจน้ำ แต่ไม่พบเจอบทบาทหน้าที่หลักใดๆ ปรากฏในวรรณกรรมไข่อัฒบัการ์ตูนของกายเบญจ

ด้านสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิด พบว่า ชั่วเจ๋งมีสถานภาพและบทบาทที่ได้รับมาภายหลังการเกิดปรากฏอยู่ 1 ประการ คือ ในฐานะเป็นผู้อุปัชฌาย์พระไตรปิฎก ชั่วเจ๋งมี 2 สถานภาพ คือ สถานภาพที่ 1 เป็นลูกศิษย์พระถังซัมจั๋ง มีบทบาทหน้าที่ 2 อย่าง ดังนี้ ปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋ง ดูแลพระถังซัมจั๋ง ชั่วเจ๋งได้ทำบทบาทหน้าที่ของลูกศิษย์ที่ดีโดยปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋งและหาบสัมภาระตลอดทาง สถานภาพที่ 2 ชั่วเจ๋งเป็นศิษย์น้องของแห่งเจีย มีบทบาทหน้าที่ 2 อย่าง คือ ช่วยแห่งเจียและทำตามคำสั่งของแห่งเจีย ชั่วเจ๋งได้ทำบทบาทหน้าที่ของศิษย์น้องที่ดีโดยช่วยแห่งเจียต่อสู้กับปีศาจและทำตามคำสั่งแห่งเจียสั่งไว้

ผลการศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญ ทั้ง 4 ตัว พบว่า ตัวละครสำคัญ 3 ตัว คือ แห่งเจีย ตือโป๊ยก่ายและชั่วเจ๋ง มีทั้งปฏิบัติตามและไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ มีเพียงพระถังซัมจั๋งเท่านั้นที่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนทุกอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะและสถานภาพของตัวละครสำคัญในไข่อัฒบัการ์ตูนตรงกับต้นฉบับไข่อัฒบัการ์ตูนแต่มีความละเอียดไม่เท่าต้นฉบับ ดังนั้น สามารถเห็นได้ว่า ฉบับการ์ตูนเป็นแค่หนังสือที่เล่าเรื่องให้สนุก เหมาะ

กับวัยเด็กที่อ่านดูแล้วเข้าใจได้ง่ายและผู้ใหญ่อ่านดูแล้ว สนุกและได้แง่คิดด้วย นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นว่าเมื่อให้อ่านเผยแพร่ไปสู่ต่างประเทศ ประเทศนั้นได้เข้าใจเนื้อเรื่องจริง

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวรรณกรรมไข่อิ๋วฉบับการ์ตูนของกาย เบญจ พบว่า ตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัวมีลักษณะแตกต่างกันไป ผู้แต่งสร้างตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัวนี้ให้เป็นมนุษย์ ลิงพิเศษ ปิศาจหมู และปิศาจน้ำ ซึ่งตัวละครแต่ละตัวมีรูปลักษณ์ไม่เหมือนกัน ลักษณะนิสัยก็แตกต่างกันไป แต่ก็ทำให้เรื่องน่าติดตาม ประกอบกับไข่อิ๋วเป็นเรื่องเกี่ยวกับบิทธิฤทธิ์ การปราบปิศาจ และเรื่องราวการผจญภัยอันน่าตื่นเต้นของเหล่าลูกศิษย์ทั้งสามของพระถังซัมจั๋งจึงทำให้ผู้อ่านไข่อิ๋วอ่านแล้วรู้สึกสนุกสนาน

พระถังซัมจั๋งมีลักษณะนิสัยทั้งด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวกนั้น พระถังซัมจั๋งในฐานะพระซึ่งยึดมั่นในศีล ปฏิบัติตัวอย่างดี อดทนต่อความยากลำบากและอุปสรรคต่างๆ และมีเมตตา ช่วยเหลือผู้อื่นตลอด แต่ในด้านล่างนั้น พระถังซัมจั๋งคือตัวแทนของปุถุชนที่หูเบา เชื่อคนง่าย แยกแยะคนหรือปิศาจไม่ออก ไม่สามารถปกป้องตนเองได้ ซึ่งลักษณะเหล่านี้ของพระถังซัมจั๋งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครสำคัญในไข่อิ๋ว” ของหลี่ซิง (2556) ที่ได้วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของพระถังซัมจั๋ง ว่าพระถังซัมจั๋งมีภาพลักษณ์รวมทั้งพระและมนุษย์ธรรมดา ในด้านหนึ่งแสดงให้เห็นถึงพระถังซัมจั๋งเป็นผู้ที่มีความเมตตากรุณาและมีจิตพลังที่มุ่งทำเรื่องใด เรื่องหนึ่งจนประสบความสำเร็จ แต่ในอีกด้านหนึ่งแสดงให้เห็นถึงพระถังซัมจั๋งเป็นคนหูเบา เชื่อผู้อื่นง่าย แยกดีชั่วไม่ออก อ่อนแอ อันเป็นภาพลักษณ์ในด้านล่าง

หังเจียมีลักษณะนิสัยทั้งด้านบวกและด้านล่าง ซึ่งมีทั้งลักษณะของมนุษย์และลิงผสมผสานกันไป คือในด้านล่างนั้น หังเจียกล้าหาญ เฉลียวฉลาด เข้าใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างรวดเร็ว แต่ในด้านล่างนั้นหังเจียซุกซน ใจร้อน เกรและไม่เคยยอมแพ้ใคร ซึ่งลักษณะเหล่านี้ของหังเจียสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครสำคัญในไข่อิ๋ว” ของหลี่ซิง (2556) ที่ได้วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของหังเจียว่าหังเจียเป็นผู้กล้าหาญ มีความแข็งแกร่ง เฉลียวฉลาด แต่ซุกซน ดื้อรั้น ขอบบอด

ต้อโป๊ยก่ายมีลักษณะนิสัยส่วนใหญ่ในด้านล่าง คือเจ้าชู้และขี้อิจฉา ซึ่งเป็นลักษณะของมนุษย์ นอกจากนี้ ยังโลภ ตะกละ และเกียจคร้าน ซึ่งเป็นลักษณะของหมูที่ในแต่ละวันมีแต่กิน และนอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของต้อโป๊ยก่ายในไข่อิ๋ว” ของหยางหัว (2554) ที่ได้วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของต้อโป๊ยก่ายว่า ต้อโป๊ยก่ายมีข้อเสีย เช่น ขอบกินและนอน ขอบหญิงสาว ขอบใส่ร้ายหังเจีย ทำให้หังเจียต้องได้รับการลงโทษจากพระอาจารย์บ่อย ๆ

ซัวเจ๋งมีลักษณะนิสัยที่เด่นชัดคือ มีความกตัญญูต่อพระถังซัมจั๋ง และเข้าใจคนอื่น แม้ว่าลักษณะนิสัยของซัวเจ๋งจะปรากฏน้อยมาก แต่ก็ยังเป็นลักษณะนิสัยที่ดี ตัวละครนี้ถือเป็นจุดศูนย์กลางที่ลดความขัดแย้งของคณะเดินทาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ในการเดินทางนั้นซัวเจ๋งไม่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของซัวเจ๋งในไข่อิ๋ว” ของถังหงเฟิน (2552) ว่า บทบาทของซัวเจ๋ง คือ ลดความขัดแย้งระหว่างหังเจียกับพระอาจารย์ หังเจียกับต้อโป๊ยก่าย

สำหรับสถานภาพและบทบาทของตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัวนั้น มีสถานภาพเหมือนกันคือเป็นผู้อัญเชิญพระไตรปิฎก และลูกศิษย์ทั้ง 3 มีหน้าที่เหมือนกันคือปกป้องและช่วยพระถังซัมจั๋ง ดูแลพระถังซัมจั๋ง แต่สถานภาพและบทบาทของลูกศิษย์ทั้ง 3 ได้ปฏิบัติตามบ้างไม่ปฏิบัติตามบ้าง มีเพียงพระถังซัมจั๋งเท่านั้นที่ได้ปฏิบัติบทบาทหน้าที่ตามสถานภาพ เพราะพระถังซัมจั๋งเป็นผู้รับมอบหมายหน้าที่ในการเดินทางไปยังอัญเชิญพระไตรปิฎก และมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือเดินทางจากชมพูทวีปเพื่ออัญเชิญพระไตรปิฎกสู่ประเทศจีนให้สำเร็จสำหรับหังเจีย ตือโป๊ยก่ายและซัวเจ๋งที่ร่วมเดินทางไปยังอัญเชิญพระไตรปิฎกก็เพื่อแก้บาปเท่านั้น เพราะตัวละครทั้ง 3 ถูกลงโทษจากสวรรค์เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน จึงต้องมาเกิดเป็นปีศาจและต้องติดตามพระถังซัมจั๋งไปยังอัญเชิญพระไตรปิฎก

จากลักษณะนิสัยเด่น ๆ ของตัวละครสำคัญแต่ละตัวนั้น พระถังซัมจั๋งมีความหมายแทนความอดทน พระถังซัมจั๋งไม่มีฤทธิ์สู่ปีศาจ แต่อดทนต่อความยากลำบากและอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดทาง หังเจียมีความหมายแทนปัญญา ความฉลาด ความว่องไว แต่ขาดสติ ตือโป๊ยก่ายมีความหมายแทนกิเลส ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยด้านลบ ส่วนซัวเจ๋งมีความหมายแทนการเตือนสติ การเดินทางไปยังอัญเชิญพระไตรปิฎกเปรียบเหมือนการฝึกฝนตนเองให้ดีที่สุด คือต้องมีความอดทน และมีสติปัญญาในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในบางครั้งอาจจะมีกิเลสบ้าง เพราะไม่มีใครสมบูรณ์แบบดีทุกอย่าง ดังนั้นต้องพยายามลดกิเลส เตือนสติตนเองว่าจุดมุ่งหมายของตนคืออะไร หากประกอบด้วยลักษณะนิสัยทั้งหมดนี้แล้วก็จะประสบความสำเร็จได้ ดังเช่นคณะเดินทางที่มีลักษณะนิสัยดังกล่าวจึงประสบความสำเร็จในการอัญเชิญพระไตรปิฎก

หลักธรรมคำสอนเกี่ยวกับไตรลักษณ์ประกอบไปด้วยศีล สมาธิ และปัญญา หลายครั้งที่คณะเดินทางเกิดอุปสรรคและผิดใจกัน ทำให้คณะเดินทางไม่ครบจนทำให้ผ่านอุปสรรคไปไม่ได้ เมื่อครบทั้งหมดก็สามารถฝ่าฟันอุปสรรคและผ่านพ้นไปได้เป็นอย่างดี ซึ่งในที่สุดก็สามารถประสบความสำเร็จได้ ไขว้เป็นเรื่องราวที่สะท้อนปรัชญาของพุทธศาสนาที่ลึกซึ้ง สอดแทรกแก่นของพุทธศาสนาได้อย่างแยบยลมาก เนื้อเรื่องไขว้จะเป็นการเดินทางของพระถังซัมจั๋งกับเหล่าลูกศิษย์ แต่จริงๆ แล้วเป็นการเดินทางภายในจิตใจของชาวพุทธผู้ปฏิบัติธรรมโดยแทนเป้าหมายคือ นิพพาน และแทนบรรดาปีศาจที่หังเจียปราบคือ กิเลส ตัณหาและอวิชชาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคในการเดินทางของจิตใจสู่นิพพาน นั่นคือคำสอนของพุทธศาสนาที่ว่า การละวางกิเลส อันทำให้เกิดทุกข์เพื่อบรรลุสู่การหลุดพ้น นั่นคือนิพพาน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมไขว้ฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจ นอกจากแต่งขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านแล้ว ยังแฝงแง่คิดให้ผู้อ่านนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวรรณกรรมไขว้ฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจ สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบไขว้ฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจและฉบับอื่นๆ
2. ควรศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของไขว้ฉบับการ์ตูนของกาย เบ็ญจและฉบับอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาย เบ็ญจ. (2549). *ไข่อิวฉบับการตูน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไอคิวดี.
- กุลลาบ มัลลิกะมาส. (2529). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2532). *จิตวิทยาเบื้องต้น*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เชื้อยบู้ง. (1995). *การศึกษาไข่อิวในประเทศไทย*. ไทเป: มหาวิทยาลัยวัฒนธรรม.
- _____. (2543). *การแพร่เรื่องราว “เห้งเจีย” ของจีนและ “หนุมาน” ของอินเดียในประเทศไทย*. ปักกิ่ง: มหาวิทยาลัยครูปักกิ่ง.
- ถึงหงเพิน. (2552). *วิเคราะห์ตัวละครซ่งเจิ้งในไข่อิว* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เหน่เป่ย์: วิทยาลัยบัณฑิต.
- ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง และคณะ. (2544). *สังคมและวัฒนธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัทยา สายหู. (2524). *กลไกของสังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาสนอง ปังโงปการี. (2553). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2518). *แนวทางการศึกษาวิชาวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- ส.พลายน้อย(นามแฝง). (2547). *โหงวเส่งอิง(ไข่อิว)*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2534). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางเขน.
- สุชาติ สุธรรมรักษ์. (2531). *เอกสารประกอบการสอนวิชา จด101 จิตวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา แนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ปทุมวัน.
- สุนันทา ไสรจจ. (2526). *บทวิเคราะห์-วิจารณ์พระเอกหรือผู้ร้ายในวรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์นิยมวิทยา.
- สุพัตรา สุภาพ. (2532). *สังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤณี. (2544). "การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษา มจร.", การสัมมนาเรื่อง "การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 1, 18 กรกฎาคม.
- หลี่ซิง. (2556). *วิเคราะห์ตัวละครไข่อิว* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ฉงชิ่ง: มหาวิทยาลัยภาคตะวันตกเฉียงใต้.
- หยางหัว. (2554). *วิเคราะห์ตัวละครตือโป๊ยก่ายในไข่อิว* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กวางสี: มหาวิทยาลัยครูกวางสี.
- อัจฉรา สุขารมณ. (2524). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.